

PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 4/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi Ahvenanmaan itsehallintolain 59 a §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 15 päivänä kesäkuuta 2010 lähettänyt perustuslakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi Ahvenanmaan itsehallintolain 59 a §:n muuttamisesta (HE 77/2010 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Sten Palmgren, oikeusministeriö
- valiokuntaneuvos Peter Saramo, eduskunnan kanslia
- vicetalmän/varapuhemies Gunnar Jansson, Ålands lagting / Ahvenanmaan maakuntapäivät
- professori Olli Mäenpää.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että Ahvenanmaan itsehallintolakiin lisätään säännös Ahvenanmaan maakuntapäivien osallistumisesta Euroopan unionin toissijaisuusperiaatteen noudattamisen valvontaan. Tarkoituksena on luoda menettelytapa, jolla maakuntapäivät voi eduskunnalle ilmaista käsityksensä toissijaisuusvalvonnasta lainsäädäntöasioissa, jotka itsehallintolain mukaan kuuluvat maakunnan toimivaltaan. Maa-

kuntapäivien kanta olisi saatettava Euroopan unionin toimielinten tietoon.

Ehdotettu laki on käsiteltävä eduskunnassa perustuslain säätämismenettelyssä ja Ahvenanmaan maakuntapäivillä määräenemmistöllä tehtävällä päätöksellä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen tultua lopullisesti hyväksytyksi vuonna 2011 pidettävien eduskuntavaalien jälkeen.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksen-

mukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Ahvenanmaan itsehallintolain 59 a §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka nojalla maakuntapäivät voi maakunnan toimival-

taan kuuluvissa asioissa antaa eduskunnalle perustellun lausuman siitä, onko esitys Euroopan unionin säädökseksi toissijaisuusperiaatteen mukainen. Maakuntapäivien kanta on ehdotuksen mukaan saatettava Euroopan unionin toimielinten tietoon.

Lakiehdotuksessa säännelty menettely, joka antaa maakuntapäiville oikeuden antaa perustellun lausuman, on jo käytössä. Se perustuu eduskunnan työjärjestyksen 15 päivänä joulukuuta 2009 voimaan tulleen 30 §:n muutokseen. Tarkempia menettelysäännöksiä asiasta on lisäksi eduskunnan suuren valiokunnan työjärjestyksen 1 päivänä joulukuuta 2009 voimaan tullessa 18 a §:ssä.

Perustuslakivaliokunta piti eduskunnan työjärjestyksen edellä mainittua muutosta käsitellessään asianmukaisena, että Ahvenanmaan maakuntapäivien oikeudesta osallistua toissijaisuusvalvontaan otetaan säännökset eduskunnan työjärjestyksen lisäksi myös Ahvenanmaan itsehallintolakiin (PeVM 9/2009 vp, s. 2). Asiasta

säättäminen Ahvenanmaan itsehallintolaissa on tarpeellista eduskunnan ja Ahvenanmaan maakuntapäivien yhteistoiminnan valtiosääntöoikeudellisen perustan selkeyttämiseksi.

Säättämisjärjestys

Ahvenanmaan itsehallintolain 69 §:n 1 momentin mukaan itsehallintolakia voidaan muuttaa vain eduskunnan ja maakuntapäivien yhtäpitävin päätöksin. Eduskunnassa päätös on tehtävä siinä järjestyksessä kuin perustuslain muuttamisesta on säädetty. Lakiehdotuksen kiireellisenä käsittelemiselle ei ole perusteita, joten se on asianmukaista käsitellä perustuslain 73 §:n 1 momentin mukaisesti.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 14 päivänä lokakuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Kimmo Sasi /kok
vpj. Jacob Söderman /sd
jäs. Tuomo Hänninen /kesk
Ulla Karvo /kok
Esko Kiviranta /kesk
Kari Kärkkäinen /kd

Hannes Manninen /kesk
Elisabeth Naucclér /r
Ville Niinistö /vihr
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Veijo Puhjo /vas
Ulla-Maj Wideroos /r.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Petri Helander.